

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็ก
อายุต่ำกว่า ๑๕ ปีตำบลดอนกอก อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

โดย นายอาทิตย์ เม็ดไธสง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research; PAR) เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้กระบวนการ AIC กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ตัวแทนองค์กรภาครัฐ ตัวแทนองค์กรชุมชนและตัวแทนผู้ประกอบการ จำนวน ๖๐ คน รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพรวบรวมโดยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา ด้วยสถิติทดสอบ paired t-test ซึ่งใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๖๗ มีอายุส่วนใหญ่ระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๓ สถานภาพสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖๗ จากการดำเนินงานพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงได้แนวทางในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี จำนวน ๔ กิจกรรม ประกอบด้วย ๑) กิจกรรมแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๒) กิจกรรมสุขศึกษาประชาสัมพันธ์ เรื่องการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๓) กิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด ๔) การจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งน้ำเสี่ยง หลังจากดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านไป ๓ เดือน ผลการเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนและการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังดำเนินการพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < 0.0001$ ผลจากการดำเนินงาน พบว่าไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีเสียชีวิตจากการจมน้ำ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรนำแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนไปประยุกต์ใช้ในการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี กับชุมชนอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

คำสำคัญ : การป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การอนามัยโลกรายงานสถานการณ์ภาวะโรค (Global Burden of Diseases) พบว่าการตกน้ำ จมน้ำ เป็นสาเหตุการเสียชีวิตใน ๑๐ อันดับแรกของกลุ่มเด็ก โดยเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เสียชีวิตจากการตกน้ำ จมน้ำปีละ ๑๓๕,๕๘๕ คน ในประเทศไทยเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เสียชีวิตจากการจมน้ำสูงเป็นอันดับที่หนึ่งเมื่อเทียบกับการเสียชีวิตจากสาเหตุอื่นๆ ทั้งโรคติดเชื้อและไม่ติดเชื้อ โดยในแต่ละปีจะมีเด็กเสียชีวิตเกือบ ๑,๕๐๐ คนหรือวันละเกือบ ๔ คน เพศชายเสียชีวิตสูงกว่า เพศหญิง ๒ เท่าตัวเด็กอายุต่ำกว่า ๑๐ ปี เป็นกลุ่มเสี่ยงหลัก โดยมักพบว่าเด็กจะจมน้ำเสียชีวิตพร้อมกันครั้งละหลายๆ คน เนื่องจากเด็กไม่รู้วิธีการเอาชีวิตรอดในน้ำ และวิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้อง จึงมักกระโดดลงไปช่วย และผลการสำรวจพบเด็กไทยอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี วายน้ำเป็นเพียงร้อยละ ๑๖.๓ ช่วงฤดูร้อนและปิดภาคการศึกษา(มีนาคม-พฤษภาคม และตุลาคม) วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) และช่วงเวลา ๑๒.๐๐ - ๑๗.๕๙ น. เป็นช่วงที่มีการเกิดเหตุสูงสุด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการเสียชีวิตสูงที่สุดรองลงมาก็คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี จำนวน ๗ คน คิดเป็นอัตรา ๔.๐ ต่อประชากรเด็กแสนคน และตำบลบ่อแก้วมีเด็กเสียชีวิตจากการจมน้ำ จำนวน ๑ คน เป็นเด็กอายุ ๕ ปี เสียชีวิตในแหล่งน้ำขุดเพื่อการเกษตร

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยเสี่ยงต่อการจมน้ำในเด็กเล็กมีความสัมพันธ์กับการดูแลของผู้ดูแลเด็กและการจัดการสิ่งแวดล้อมในบ้านเด็กวัยเรียน เกิดจากเด็กไม่มีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการจมน้ำและมีพฤติกรรมการเล่นน้ำที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การเล่นไล่จับ จับหัวกดน้ำ วายแข่งขัน เล่นนานจนเป็นตะคริวหมดแรง โดยมีปัจจัยเอื้อต่อการเกิดเหตุ ได้แก่ การเล่นน้ำในสภาพน้ำอันตราย รวมทั้งไม่มีผู้ดูแลขณะเล่นน้ำ ไม่มีทักษะที่ดีในการว่ายน้ำ-ช่วยคนจมน้ำ (เกศรา แสนศิริวิสิฐและวิภาภรณ์ เหมไพศาลพิพัฒน์,๒๕๔๘)

การดำเนินงานป้องกันเด็กจมน้ำจำเป็นต้องมีการดำเนินการในมาตรการต่างๆ ให้ครอบคลุมในทุกด้าน ได้แก่ ๑) มาตรการด้านวิศวกรรม (Engineering) โดยการกำจัดแหล่งน้ำเสี่ยง เช่น เทน้ำทิ้งจากภาชนะหลังใช้งาน การฝังกลบหลุม/บ่อน้ำ ๒) มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) เช่น การสร้างรั้วล้อมรอบแหล่งน้ำ การติดป้ายคำเตือน การหาวัสดุปิดหรือคลุมบ่อน้ำ ๓) มาตรการด้านนโยบาย/กฎหมาย/กฎระเบียบ (Enforcement) เช่น กำหนดให้สร้างรั้วล้อมรอบสระว่ายน้ำ กำหนดให้สวมเสื้อชูชีพทุกครั้งที่เดินทางทางน้ำ ห้ามดื่มสุราก่อนลงเล่นน้ำ การติดฉลากคำเตือนบนภาชนะใส่น้ำ และ ๔) มาตรการด้านการให้ความรู้ (Education) เช่น การสอนว่ายน้ำพอเอาชีวิตรอด (Survival Swimming) ให้แก่เด็ก การสอนให้ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด การสอนให้ทุกคนรู้จักวิธีการช่วยเหลือ และการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้น ทั้งนี้หากไม่มีการดำเนินการในมาตรการใดๆ คาดว่าในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๓)จะมีเด็กไทยเสียชีวิตจากการจมน้ำมากถึง ๑๖,๖๙๖ คน

เพื่อลดการสูญเสียโดยไม่จำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กจึงจำเป็นต้องมีมาตรการหลายรูปแบบในเรื่องการป้องกันการจมน้ำ มีการกำหนดมาตรการความปลอดภัยทางน้ำโดยเฉพาะและกำหนดโครงสร้างหน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้วิจัยเห็นว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากกระบวนการดังกล่าว เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานทุกภาคส่วนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็ก ซึ่งเป็นการดึงศักยภาพของชุมชนมาแก้ไขปัญหาด้วยชุมชนเอง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และประเมินผล การดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็ก ทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ตำบลดอนกอก อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี โดยมีส่วนร่วมของชุมชน

๒. เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ก่อนและหลังดำเนินการ

๓. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research; PAR) โดยใช้กระบวนการ AIC เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ตำบลดอนกอก อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative data) และเชิงคุณภาพ (Qualitative data)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ในการวิจัยเลือกพื้นที่แบบเจาะจงในตำบลอ้อมแก้วกลุ่มตัวอย่าง มี ๓ กลุ่มดังนี้

๑. ตัวแทนผู้ปกครองของเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี หมู่บ้านละ ๒ คน จำนวน ๒๘ คน

๒. องค์การภาครัฐใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

๑) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอนกอกจำนวน ๑ คน

๒) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกอก จำนวน ๑ คน

๓) ผู้อำนวยการกองการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกอก จำนวน ๑ คน

๔) หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกอก

จำนวน ๑ คน

๕) ครูโรงเรียนในเขตตำบลดอนกอก แห่งละ ๑ คน จำนวน ๔ คน

๖) ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งในเขตตำบลดอนกอก แห่งละ ๑ คน จำนวน ๔ คน

๗) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รพ.สต.บ้านหนองแวง, รพ.สต.บ้านหนองบัว แห่งละ ๑ คน

จำนวน ๒ คน

๓.องค์กรชุมชนใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๑) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกอกและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกอกจำนวน ๒ คน

๒) ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ละ ๑ คน จำนวน ๑๔ คน

๓) ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน รพ.สต.ละ ๑ คน จำนวน ๒ คน

ดังนั้นจึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม คือ องค์กรภาครัฐ จำนวน ๑๔คน องค์กรชุมชน จำนวน ๑๘คน และกลุ่มตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน ๒๘คน รวมทั้งหมด ๖๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

๑.๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนและการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

๒.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

๒.๑ แนวทางการสนทนากลุ่ม ตัวแทนองค์กรภาครัฐตัวแทนองค์กรชุมชนและตัวแทนผู้ปกครอง

๒.๒ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก ตัวแทนองค์กรภาครัฐตัวแทนองค์กรชุมชนและตัวแทนผู้ปกครอง

๒.๓ แนวทางการสังเกตการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมในกระบวนการพัฒนา

ทุกขั้นตอน

วิธีการวิจัย

แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

๑. ระยะเตรียมการ (Pre- Research phase) มีกิจกรรมคือ ประสานงานกับพื้นที่ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและรับสมัครประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม ชี้แจงวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินงานและสร้างสัมพันธภาพกับชุมชน

๒.ระยะดำเนินการวิจัย (Research phase) ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีของชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ การหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการ AIC

ขั้นตอนที่ ๓ การวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการ AIC

ขั้นตอนที่ ๔ การปฏิบัติตามแผนที่ได้จากการประชุมโดยใช้กระบวนการ AIC

ขั้นตอนที่ ๕ การประเมินผลโดยแบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ การประเมินระหว่างดำเนินการและการประเมินผลภายหลังดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรม SPSS ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการพัฒนาด้วยสถิติ paired t-test ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่าง เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๖๗ มีอายุส่วนใหญ่ระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๓ สถานภาพสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๗ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๗

ระยะก่อนการพัฒนา

ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ พบว่า ก่อนดำเนินการกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๓.๓๓ คะแนนเฉลี่ยเจตคติอยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๘.๓๓ คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๗๘.๓๓ และคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๗๕.๐๐

จากการสนทนากลุ่มและสังเกตแบบมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแหล่งน้ำเสี่ยงที่ถูกต้อง แต่ยังมีบางเรื่องที่มีความเข้าใจไม่ถูกต้อง เช่นในเรื่องการปฐมพยาบาลเมื่อช่วยเหลือเด็กจมน้ำขึ้นจากน้ำได้และหมดสติ จะรีบจับอุ้มพาดบ่า กระโดด หรือวิ่งรอบสนาม หรือวางบนกระเพาะคว่ำแล้ว เพื่อรีดน้ำออก โดยกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าวิธีดังกล่าวผิด เพราะผู้ช่วยเหลือหวังให้น้ำที่เด็กสำลักเข้าไปออกมาจากร่างกาย หรือการนำเด็กมานอนคว่ำบนกระเพาะใบบัวแล้วรีดน้ำออก ซึ่งวิธีเหล่านี้ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เนื่องจากน้ำที่ออกมาเป็นน้ำในกระเพาะ ไม่ใช่ น้ำที่เด็กสำลักลงสู่ปอด และเด็กอาจเกิดอาการช้ำจากแรงกระแทกได้นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนมีเจตคติไม่ถูกต้อง โดยระบุว่า การป้องกันการชีวิตในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยกู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกอก เท่านั้น สำหรับการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ ไม่เห็นน้ำทิ้งจากภาชนะใส่น้ำทุกครั้งหลังใช้งาน ปิดภาชนะใส่น้ำ/ตุ้ม/ถังน้ำ/กระติกน้ำหลังใช้ทุกครั้ง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่า ไม่รู้จะปิดทำไมเพราะต้องใช้น้ำบ่อย ๆ ไม่สะดวกในการปิด ๆ เปิด ๆ บ่อย ๆ และน้ำเหลือแต่ละครั้งก็ไม่มาก

ระหว่างการพัฒนา

ระหว่างดำเนินการพัฒนาโดยใช้กระบวนการ AICชุมชนได้แนวทางในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๔ กิจกรรม ได้แก่ ๑) กิจกรรมแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๒) กิจกรรมสุขศึกษาประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๓) กิจกรรมความรู้แก่เด็กในเรื่องการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด ๔) การจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งน้ำเสี่ยง และดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ พบว่า ประชาชนเกิดความตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีมากขึ้น

ระยะหลังการพัฒนา

ภายหลังดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้จากการกระบวนการ AIC ผ่านไป ๓ เดือน ผู้วิจัยได้ประเมินผลในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้เรื่องป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ เท่ากับ ๑๕.๘๓ ระดับความรู้อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยพบว่า หลังดำเนินการกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำสูงกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < ๐.๐๐๐๑$)

จากการสนทนากลุ่มพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำว่าเมื่อพบเด็กจมน้ำการปฐมพยาบาลในกรณีที่ผู้จมน้ำไม่หายใจที่ถูกต้องคือการผายปอดด้วยวิธีเป่าปากไม่ควรอุ้มพาดำกระโดดหรือวิ่งรอบสนามหรือวางบนกระหะคว่ำแล้วรีดน้ำออก เพราะจะทำให้ขาดอากาศหายใจนานยิ่งขึ้น ใช้ชูชีพเมื่อต้องเดินทางน้ำ

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ก่อนและหลังดำเนินการ

ผลการเปรียบเทียบ	n	\bar{x}	s.d.	\bar{d}	๙๕%CI	p-value
ก่อนดำเนินการ	๖๐	๑๐.๘๒	๑.๒๓			
หลังดำเนินการ	๖๐	๑๕.๘๓	๑.๔๐	๕.๐๑	๔.๖๓ - ๕.๔๐	< ๐.๐๐๐๑

ด้านเจตคติในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า หลังดำเนินการมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เท่ากับ ๕๕.๔๗ คะแนน มีเจตคติระดับสูงคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า หลังดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี สูงกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < ๐.๐๐๑$) ดังตารางที่ ๒

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีที่ถูกต้อง โดยระบุว่า ทุกคนในชุมชนควรร่วมมือกันกำจัดแหล่งน้ำที่ไม่จำเป็นในบ้านและละแวกบ้าน เช่น หนองน้ำออกจากถังทิ้งเมื่อไม่จำเป็นต้องใช้แยกพื้นที่เด็กเล่นในชุมชนออกให้ห่างไกลจากแหล่งน้ำ

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ก่อนและหลังดำเนินการ

ผลการเปรียบเทียบ	\bar{x}	s.d.	\bar{d}	๙๕%CI	p-value
ก่อนดำเนินการ	๖๐	๔๔.๖๒	๒.๗๒	๑๐.๘๕	๙.๙๗ - ๑๑.๗๓ $P < ๐.๐๐๐๑$
หลังดำเนินการ	๖๐	๕๕.๔๗	๒.๐๒		

ด้านการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า หลังดำเนินการมีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เท่ากับ ๓๗.๖๘ คะแนน มีระดับคะแนนการปฏิบัติตนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๕ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่าหลังดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี สูงกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < ๐.๐๐๐๑$) ดังตารางที่ ๓

จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าว ในช่วงแรกประชาชนจะให้ความสำคัญน้อยและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร แต่เมื่อมีการกระตุ้นเตือนบ่อยๆ จากคณะกรรมการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี และดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวทุกวันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์) และมีการรณรงค์ป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในช่วงปิดภาคการศึกษาจึงทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้มากขึ้น

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ
ในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ก่อนและหลังดำเนินการ

ผลการเปรียบเทียบ	n	\bar{x}	s.d.	\bar{d}	๙๕%CI p-value
ก่อนดำเนินการ	๖๐	๓๐.๑๐	๓.๑๐		
หลังดำเนินการ	๖๐	๓๗.๖๘	๒.๒๓		๗.๕๘ ๖.๖๑ - ๘.๕๕ < ๐.๐๐๐๑

ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า หลังดำเนินการกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการมีการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เท่ากับ ๒๙.๖๕ คะแนน มีระดับคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีระดับสูง คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๐ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ย พบว่า หลังดำเนินการกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีสูงกว่าก่อนดำเนินการ ดังตารางที่ ๔

จากการสนทนากลุ่มและสังเกต พบว่าประชาชนให้ความสำคัญในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีเพิ่มขึ้น โดยประชาชนร่วมกันจัดการจุดเสี่ยงต่อการตกน้ำและจมน้ำของเด็กในชุมชน เช่น มีการกันรั้วบ่อน้ำรวมบริจาคขวดน้ำพลาสติก กระจายปุ๋ยมาประยุกต์ทำเสื่อชูชีพ โรงเรียนผู้สูงอายุร่วมทำกะลามาแขวนไว้บริเวณแหล่งน้ำเสี่ยงและร่วมจัดทำป้ายเตือนบริเวณแหล่งน้ำ ตารางที่ ๔ เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ก่อนและหลังดำเนินการ

ผลการเปรียบเทียบ	n	\bar{x}	s.d.	\bar{d}	๙๕%CI p-value
ก่อนดำเนินการ	๖๐	๒๓.๕๘	๑.๗๙		
หลังดำเนินการ	๖๐	๒๙.๖๕	๒.๔๕		๖.๐๗๕.๓๗ - ๖.๗๖ < ๐.๐๐๐๑

อัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า ไม่พบเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เสียชีวิตจากการจมน้ำ

อภิปรายผลการวิจัย

๑. ด้านความรู้เรื่องป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำสูงกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < 0.0001$) และจากการสนทนากลุ่มพบว่า ประชาชนมีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการปฐมพยาบาล กรณีที่พบผู้จมน้ำไม่หายใจปฐมพยาบาลโดยการผายปอดด้วยวิธีเป่าปาก ไม่ควรอุ้มพาดำกระโดดหรือวิ่งรอบสนามหรือวางบนกระแทคว่าแล้วรีบนำออก เพราะจะทำให้ขาดอากาศหายใจนานยิ่งขึ้น ใช้ชูชีพเมื่อต้องเดินทางทางน้ำสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุอื่นๆ ได้แก่ การศึกษาของ กรพินธุ์ สิลาวีวัฒน์ (๒๕๕๐) พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = .12$) และการศึกษาของ ภัทรพล อาจเมือง (๒๕๕๒) พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = .31$) นอกจากนี้การศึกษาของ สติมา มาศผล (๒๕๕๒) พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดการบาดเจ็บในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับพฤติกรรมการป้องกันการบาดเจ็บในโรงเรียนของนักเรียนชายโรงเรียนอาชีวะแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($r = .10$) และซึ่งสอดคล้องกับสุชาติา เกิดมงคลและคณะ ,๒๕๕๒ กล่าวว่า สำนักงานโรคไม่ติดต่อกรมควบคุมโรคได้มีการขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำในเด็กตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๙ ได้มีการผลักดันการดำเนินงานในด้านต่างๆ เช่น นโยบายการศึกษา การให้ความรู้ เป็นต้น ทำให้จำนวนการเสียชีวิตการจมน้ำของเด็กลดลง

๒. ด้านเจตคติในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำสูงกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < 0.0001$) และจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ประชาชนมีเจตคติในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีที่ถูกต้อง โดยระบุว่า ทุกคนในชุมชนควรร่วมมือกันกำจัดแหล่งน้ำที่ไม่จำเป็นในบ้านและละแวกบ้าน เช่น เหนือออกจากถังทิ้งเมื่อไม่จำเป็นต้องใช้ แยกพื้นที่เด็กเล่นในชุมชนออกให้ห่างไกลจากแหล่งน้ำซึ่งสอดคล้องกับอดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (๒๕๕๑)กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยในโครงสร้างทางกายภาพมีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็ก สภาพของแหล่งน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในบริเวณใกล้บ้านและโรงเรียนที่มีความปลอดภัยสำหรับเด็กวัยเรียน ได้แก่ มีรั้วกั้นล้อมรอบ แหล่งน้ำมีการติดป้ายห้าม/เตือน และมีอุปกรณ์สำหรับช่วยชีวิตไว้บริเวณแหล่งน้ำ มีความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง

๓. ด้านการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี สูงกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(P-value < 0.0001)จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าว ในช่วงแรกประชาชนจะให้ความสำคัญน้อยและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร แต่เมื่อมีการกระตุ้นเตือนบ่อยๆ จากคณะกรรมการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี และดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวทุกวันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์) และมีการรณรงค์ป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในช่วงปิดภาคการศึกษา จึงทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักมากขึ้น

๔. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ภายหลังดำเนินกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี สูงกว่าก่อนดำเนินการ จากการสนทนากลุ่มและสังเกต พบว่าประชาชนให้ความสำคัญในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เพิ่มขึ้น โดยประชาชนร่วมกันจัดการจุดเสี่ยงต่อการตกน้ำและจมน้ำของเด็กในชุมชน เช่น มีการกันรั้วบ่อน้ำร่วมบริจาคขวดน้ำพลาสติก กระจายปุ๋ยมาประยุกต์ทำเสื่อชูชีพ โรงเรียนผู้สูงอายุร่วมทำกะลามาแขวนไว้บริเวณแหล่งน้ำเสี่ยงและร่วมจัดทำป้ายเตือนบริเวณแหล่งน้ำซึ่งสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการจมน้ำของเด็กในประเทศไทย (ส้ม เอกเฉลิมเกียรติ, ๒๕๔๙) ทั้งด้านมาตรการทางด้านผู้ปกครอง มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมความปลอดภัย ได้แก่ การสร้าง/ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันในบริเวณแหล่งน้ำ เช่น การสร้างรั้วล้อมรอบแหล่งน้ำทั้ง ๔ ด้าน จัดให้มีป้ายเตือนบริเวณรอบๆ แหล่งน้ำ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสามารถป้องกันการจมน้ำได้ดี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

๑. การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างดี และประชาชนมีความสนใจที่จะรับฟังข้อมูลข่าวสารในเรื่องการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ซึ่งส่งผลให้ประชาชน มีความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัวในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ดังนั้นควรมีการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริม/รณรงค์ป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๒. การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้สูงอายุได้นำ มะพร้าวแห้ง กะลอมมาเป็นอุปกรณ์ในการช่วยเหลือชีวิตเมื่อมีผู้ประสบภัยทางน้ำ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรนำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนไปขยายผลในการดำเนินงานสาธารณสุขอื่นๆ เช่น การป้องกันอุบัติเหตุทางถนน เป็นต้น

๒. ควรนำแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ไปใช้กับชุมชนอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

บรรณานุกรม

๑. กรพินธุ์ ลีลาวีวัฒน์. (๒๕๕๐). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน
๒. เกศรา แสนศิริทวีสุข และวิภาภรณ์ เหมไพศาล พิพัฒน์. (๒๕๔๘). สาเหตุนำของการจมน้ำในเด็กที่เสียชีวิต จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๔๓-๒๕๔๖. วารสารวิชาการสาธารณสุข,๔ (มกราคม-กุมภาพันธ์), ๕๗-๖๕.
๓. ภัทรพล อาจเมือง. (๒๕๕๒). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่จักรยานยนต์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสร้างเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
๔. สติมา มาศผล. (๒๕๕๒). พฤติกรรมป้องกันการบาดเจ็บในโรงเรียนของนักเรียนชายโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสาธารณสุขคณะสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
๕. สัม เอกเฉลิมเกียรติ และสุชาดา เกิดมงคลการ. (๒๕๕๓). หลักสูตรและคู่มือวิทยากร การป้องกันเด็กจมน้ำ [ออนไลน์]. สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แหล่งที่มา : <http://thaincd.com/media/paper-manual/injured.php> [๒๕๕๔, มิถุนายน ๗]. สาธารณสุข, กระทรวง. กรมควบคุมโรค. สำนักโรคไม่ติดต่อ. (๒๕๕๓). หลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดและคู่มือการสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.สาธารณสุข,กระทรวง. กรมควบคุมโรค. สำนักโรคไม่ติดต่อ. (๒๕๕๔). จำนวนการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ จำแนกตามจังหวัด [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://thaincd.com/document/file/drowning/จำนวนการตายจากจมน้ำ>. Pdf [๒๕๕๔, เมษายน ๒๓].
๖. อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์. (๒๕๕๑). โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก: เด็กกับความปลอดภัย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.csip.org/csip/autopage/file/Monjanuary๒๐๐๗-๑๑-๓๕-๒๔-SAFETY%๒๐%๒๐FOR%๒๐THAI%๒๐CHILDREN.pdf> [๒๕๕๔, มิถุนายน ๒๓].